ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 5ης Νοεμβρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-325/00,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον J. C. Schieferer και την C. Schmidt, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, εκπροσωπούμενης από τον W.-D. Plessing, επικουρούμενο από τον M. Loschelder, Rechtsanwalt,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, επιτρέποντας τη χρήση της επισημάνσεως ποιότητας «Markenqualität aus deutschen Landen» (γερμανικό σήμα ποιότητας) σε προϊόντα ορισμένης ποιότητας που παρασκευάζονται στη Γερμανία, παρέβη το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 28 ΕΚ),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, J.-P. Puissochet και M. Wathelet, προέδρους τμήματος, C. Gulmann (εισηγητή), A. La Pergola, P. Jann, B. Σκουρή, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr και J. N. Cunha Rodrigues, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs

γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Μαρτίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 4 Σεπτεμβρίου 2000, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, επιτρέποντας τη χρήση της επισημάνσεως ποιότητας «Markenqualität aus deutschen Landen» (γερμανικό σήμα ποιότητας) σε προϊόντα συγκεκριμένης ποιότητας που παρασκευάζονται στη Γερμανία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 30 Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 28 ΕΚ).

Ιστορικό της διαφοράς

2 Ο Gesetz über die Errichtung eines zentralen Fonds zur Absatzförderung der deutschen Land- und Ernährungswirtschaft (Absatzfondsgesetz) [νόμος περί ιδρύσεως κεντρικού ταμείου για την προώθηση της γερμανικής γεωργίας και του γερμανικού τομέα τροφίμων της 26ης Ιουνίου 1969 (BGBl. 1969 I, σ. 635), όπως οριστικοποιήθηκε στις 21 Ιουνίου 1993 (BGBl. 1993 I, σ. 998, στο εξής: AbsFondsG)], ίδρυσε ένα ταμείο με την ονομασία «Absatzförderungsfonds der deutschen Land- und Ernährungswirtschaft (Absatzfonds)» (στο εξής: Ταμείο). Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, του AbsFondsG, το Ταμείο αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην προώθηση, σε κεντρικό επίπεδο, των πωλήσεων και της αξιοποιήσεως των γερμανικών γεωργικών προϊόντων και των προϊόντων της γερμανικής βιομηχανίας τροφίμων μέσω του ανοίγματος και της αναπτύξεως αγορών, εντός και εκτός της χώρας.

3 Σύμφωνα με το άρθρο 4 του AbsFondsG, το Ταμείο διοικείται από την επιτροπή διαχειρίσεως, η οποία αποτελείται από τρία μέλη, τα οποία επιλέγει το διοικητικό συμβούλιο και διορίζει ο πρόεδρος του συμβουλίου, ενώ τον διορισμό εγκρίνει ο αρμόδιος ομοσπονδιακός υπουργός. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ιδίου νόμου, το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από είκοσι ένα μέλη που διορίζονται από τον ομοσπονδιακό υπουργό, πέντε από τα μέλη αυτά διορίζονται κατόπιν προτάσεως των εκπροσωπουμένων στην Bundestag κομμάτων, δεκατρία μέλη διορίζονται κατόπιν προτάσεως εκπροσώπων του γερμανικού γεωργικού τομέα και του τομέα τροφίμων και τρία μέλη διορίζονται κατόπιν προτάσεως των διοικητικών οργάνων του επιφορτισμένου με την εκτέλεση των καθηκόντων του Ταμείου κεντρικού οργανισμού, για τον οποίο γίνεται λόγος στη σκέψη 5 της παρούσας αποφάσεως.

4 Προς εκπλήρωση της αποστολής του, το Ταμείο χρηματοδοτείται, σύμφωνα με το άρθρο 10 του AbsFondsG, από τις υποχρεωτικές εισφορές που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις του γερμανικού γεωργικού τομέα και του τομέα τροφίμων. Η υποχρέωση κατοβολής εισφορών στο Ταμείο αφορά όλες τις επιχειρήσεις των οικείων τομέων της οικονομίας. Το Ταμείο είναι μια οργάνωση αλληλοβοηθείας των οικείων

τομέων της οικονομίας, στηριζόμενη στην αλληλεγγύη των μελών της. Τα έσοδα από τις υποχρεωτικές εισφορές χρησιμοποιούνται αποκλειστικώς προς το συμφέρον της αλληλεγγύης των μελών της.

5 Το άρθρο 2, παράγραφος 2, του AbsFondsG προβλέπει ότι το Ταμείο εκπληρώνει την αποστολή του μέσω ενός κεντρικού οργανισμού («einer zentralen Einrichtung der Wirtschaft»). Ο οργανισμός αυτός είναι η Centrale Marketing-Gesellschaft der deutschen Agrarwirtschaft mbH (στο εξής: CMA). Πρόκειται για εταιρία περιορισμένης ευθύνης (GmbH), η οποία, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 2, παράγραφοι 2 και 4, είναι επιφορτισμένη με την προώθηση των πωλήσεων και της αξιοποιήσεως των προϊόντων των οικείων τομέων της γερμανικής οικονομίας, με τα μέσα που της παρέχονται μέσω του Ταμείου.

6 Το καταστατικό της CMA — που εγκρίθηκε από τον αρμόδιο ομοσπονδιακό υπουργό — προβλέπει, στο άρθρο 9, τη σύσταση επιτροπής εποπτείας αποτελούμενης από είκοσι έξι μέλη, τα οποία διορίζονται από τη γενική συνέλευση των μελών. Τα μέλη είναι επαγγελματικές ενώσεις του γερμανικού γεωργικού τομέα και του τομέα τροφίμων που κατέχουν εταιρικά μερίδια της εταιρίας. Τρία από τα μέλη της εν λόγω επιτροπής διορίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, του Absatzfonds, κατόπιν προτάσεως του Ταμείου, ενώ οι οικείες επαγγελματικές ενώσεις προτείνουν τα λοιπά είκοσι τρία μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 9 του καταστατικού της CMA.

7 Το άρθρο 2 του καταστατικού της CMA προβλέπει τα εξής:

«1) Η εταιρία είναι στην υπηρεσία του Ταμείου προωθήσεως της γερμανικής γεωργίας και της γερμανικής βιομηχανίας τροφίμων και έχει ως αντικείμενο την προώθηση, σε κεντρικό επίπεδο, των πωλήσεων και την αξιοποιήσεως των γερμανικών γεωργικών προϊόντων διατροφής.

2) Προς πραγματοποίηση του σκοπού αυτού, η εταιρία θέτει σε εφαρμογή όλα τα κατάλληλα μέσα για το άνοιγμα και την ανάπτυξη αγορών εντός και εκτός της χώρας, ιδίως:

[...]

δ) την προώθηση ενδείξεων προελεύσεως και επισημάνσεων ποιότητας

[...].

3) Η εταιρία τηρεί τις κατευθυντήριες γραμμές του Ταμείου και προσανατολίζει εξάλλου τη δραστηριότητά της, ιδίως όσον αφορά τη χρησιμοποίηση των οικονομικών της μέσων, προς το γενικό συμφέρον του γερμανικού τομέα γεωργικών προϊόντων διατροφής.

4) Στην εταιρία δεν επιτρέπεται να παρέχει, για κερδοσκοπικούς σκοπούς, αγαθά ή υπηρεσίες για λογαριασμό της. Με την επιφύλαξη της υποχρεώσεως διαχειρίσεως των δραστηριοτήτων της σύμφωνα με τις αρχές του εμπορίου, η εταιρία δεν έχει κερδοσκοπικό σκοπό και απλώς προωθεί τον γερμανικό τομέα γεωργικών προϊόντων διατροφής.»

8 Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του καταστατικού, η CMA απονέμει μια επισήμανση ποιότητας («Gütezeichen»), η οποία επιτρέπει την επίθεση της ενδείξεως «Markenqualität aus deutschen Landen» (στο εξής: επισήμανση CMA) επί των οικείων προϊόντων. Η εν λόγω επισήμανση χορηγείται, κατόπιν αιτήσεως μιας γερμανικής επιχειρήσεως γεωργικών προϊόντων διατροφής, για τα προϊόντα που πληρούν ορισμένες προδιαγραφές ποιότητας που θεσπίζει η CMA. Η CMA ελέγχει διαρκώς — με τη βοήθεια ανεξάρτητων εργαστηρίων — αν τα προϊόντα

επί των οποίων επιτρέπεται να τίθεται η επισήμανση πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές ποιότητας. Η CMA επιφυλάσσει τη χρήση της επισημάνσεως σε προϊόντα που παρασκευάζονται στη Γερμανία από γερμανικές ή από εισαγόμενες πρώτες ύλες.

9 Όταν η CMA ελέγξει ότι τα προϊόντα μιας επιχειρήσεως πληρούν τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της επισημάνσεως, συνάπτει σύμβαση χορηγήσεως αδείας με την εν λόγω επιχείρηση.

10 Η επισήμανση CMA υφίσταται από τις αρχές της δεκαετίας του '70 και, σύμφωνα με τα πληροφοριακά στοιχεία της δικογραφίας, 2 538 επιχειρήσεις τη χρησιμοποιούν σήμερα για 11 633 διαφορετικά προϊόντα σε 23 τομείς παραγωγής.

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

11 Η Επιτροπή, μετά από έρευνα που διεξήγαγε το 1992 για την καταγραφή των υφισταμένων στα κράτη μέλη επισημάνσεων ποιότητας στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και ειδών διατροφής, πληροφόρησε τη Γερμανική Κυβέρνηση, με επιστολές της 6ης Ιουλίου 1994 και της 18ης Οκτωβρίου 1995, ότι η χορήγηση της επισημάνσεως CMA υπό τις προϋποθέσεις που μνημονεύουν οι σκέψεις 2 και 9 της παρούσας αποφάσεως (στο εξής: επίμαχο σύστημα) παραβίαζε, κατά τη γνώμη της, την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, την οποία καθιερώνει το άρθρο 30 της Συνθήκης.

12 Στις 22 Ιανουαρίου 1998 η Επιτροπή απέστειλε στη Γερμανική Κυβέρνηση έγγραφο οχλήσεως σχετικά με την επισήμανση CMA, στο οποίο η Γερμανική Κυβέρνηση απάντησε στις 3 Ιουνίου 1998. Η Επιτροπή, μη κρίνοντας ικανοποιητική την απά-

ντηση, απηύθυνε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, με έγγραφο της 11ης Δεκεμβρίου 1998, αιτιολογημένη γνώμη, καλώντας την να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 30 της Συνθήκης εντός δίμηνης προσθεσμίας από την κοινοποίηση της γνώμης αυτής. Η Γερμανική Κυβέρνηση απάντησε στις 16 Μαρτίου 1999 ότι η χορήγηση της εν λόγω επισημάνσεως ποιότητας συνάδει προς το κοινοτικό δίκαιο.

13 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την παρούσα προσφυγή.

Η προσφυγή

Ως προς τον χαρακτήρα του δυναμένου να αποδοθεί στο κράτος μέλος δημοσίου μέτρου στο πλαίσιο του επίμαχου συστήματος

14 Η Γερμανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι δραστηριότητες της CMA δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των δημοσίων αρχών και, επομένως, στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 30 της Συνθήκης. Συγκεκριμένα, κατά τη γνώμη της, σε αντίθεση προς την κατάσταση στο πλαίσιο της αποφάσεως της 24ης Νοεμβρίου 1982, 249/81, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Συλλογή 1982, σ. 4005), η CMA δεν έχει απλώς τη νομική μορφή κεφαλαιουχικής ιδιωτικής εταιρίας, αλλά τα διοικητικά της όργανα διορίζονται με βάση τους κανόνες ιδιωτικού δικαίου και οι οικονομικοί της πόροι προέρχονται από επιχειρηματίες.

15 Η Γερμανική Κυβέρνηση τονίζει, επιπλέον, ότι η χρήση της επισημάνσεως CMA δεν στηρίζεται σε νόμο ή σε άλλη κρατική πράξη, αλλά σε συμβάσεις συναφθείσες μεταξύ της CMA και των επιχειρήσεων. Η CMA συνάπτει συμβάσεις χορηγήσεως αδείας με τις επιχειρήσεις με δική της ευθύνη και κανένας κάτοχος αδείας δεν υποχρεούται, δυνάμει κρατικής πράξεως ή για άλλους λόγους, να συνάψει τέτοια σύμβαση. Επι-

πλέον, οι οικονομικοί πόροι της CMA προέρχονται αποκλειστικώς από τις εισφορές των επιχειρήσεων και τα έσοδα των εισφορών χρησιμοποιούνται αποκλειστικώς προς το γενικό συμφέρον της αλληλεγύης των μελών της.

16 Τέλος, η Γερμανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, αν το Ταμείο είναι πράγματι οργανισμός δημοσίου δικαίου, το γεγονός αυτό επηρεάζει τα διοικητικά όργανα της CMA μόνο στον βαθμό που τρία μέλη της επιτροπής εποπτείας της CMA, η οποία αποτελείται από είκοσι έξι μέλη, διορίζονται κατόπιν προτάσεως του Ταμείου. Η δραστηριότητα και η επιρροή του κράτους επί της CMA περιορίζονται στην είσπραξη και στον έλεγχο των εισφορών που καταβάλλει η CMA, οι οποίες προέρχονται αποκλειστικώς από τους οικείους τομείς της οικονομίας.

17 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η CMA, παρότι ιδρύθηκε με τη μορφή ιδιωτικής εταιρίας,

— ιδρύθηκε βάσει νόμου, του AbsFondsG, ο οποίος την αποκαλεί κεντρικό οργανισμό της οικονομίας και αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην προώθηση, σε κεντρικό επίπεδο, των πωλήσεων και της αξιοποιήσεως των γερμανικών γεωργικών προϊόντων διατροφής,

— οφείλει, σύμφωνα με το καταστατικό της, το οποίο εγκρίθηκε από τον αρμόδιο ομοσπονδιακό υπουργό, να τηρεί τις κατευθυντήριες γραμμές του Ταμείου, που είναι δημόσιος οργανισμός, και να προσανατολίζει εξάλλου τη δραστηριότητά της, ιδίως όσον αφορά τη χρησιμοποίηση των οικονομικών της μέσων, προς το γενικό συμφέρον του γερμανικού τομέα γεωργικών προϊόντων διατροφής,

— χρηματοδοτείται, σύμφωνα με τους κανόνες του AbsFondsG, από τις υποχρεωτικές εισφορές που καταβάλλουν όλες οι επιχειρήσεις των οικείων τομέων της οικονομίας.

18 Ένας τέτοιος οργανισμός, που ιδρύεται με νόμο κράτους μέλους και χρηματοδοτείται από εισφορές που επιβάλλονται στους παραγωγούς δεν μπορεί, από άποψη κοινοτικού δικαίου, να απολαμβάνει την ίδια ελευθερία που διαθέτουν οι ίδιοι οι παραγωγοί ή οι ενώσεις παραγωγών που ιδρύονται με ιδιωτική πρωτοβουλία, όσον αφορά την προώθηση της εθνικής παραγωγής (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 1983, 222/82, Apple and Pear Development Council, Συλλογή 1983, σ. 4083, σκέψη 17). Έτσι, ο οργανισμός αυτός οφείλει να τηρεί τους θεμελιώδεις κανόνες της Συνθήκης σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων όταν θέτει σε εφαρμογή σύστημα που είναι ανοιχτό σε όλες τις επιχειρήσεις των οικείων τομέων και μπορεί να έχει επιπτώσεις στο ενδοκοινοτικό εμπόριο ανάλογες με αυτές που απορρέουν από ένα σύστημα που θεσπίζουν οι δημόσιες αρχές.

19 Επιβάλλεται επιπλέον η παρατήρηση

— ότι το Ταμείο είναι οργανισμός δημοσίου δικαίου,

— ότι η CMA οφείλει να τηρεί τις κατευθυντήριες γραμμές του Ταμείου,

— ότι η χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της CMA, η οποία καθορίζεται νομοθετικώς, διασφαλίζεται από πόρους που της χορηγούνται μέσω του Ταμείου,

— ότι το Ταμείο επιβλέπει τις δραστηριότητες της CMA και την ορθή διαχείριση των χρηματοδοτήσεων που της χορηγούνται μέσω του Ταμείου.

20 Υπ' αυτές τις συνθήκες, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή ορθώς θεώρησε ότι το επίμαχο σύστημα δύναται να αποδοθεί στο κράτος.

21 Επομένως, το επίμαχο σύστημα πρέπει να θεωρηθεί δημόσιο μέτρο δυνάμενο να αποδοθεί στο κράτος, κατά την έννοια του άρθρου 30 της Συνθήκης.

Ως προς τον περιορισμό του εμπορίου

22 Κατά πάγια νομολογία, το άρθρο 30 της Συνθήκης έχει ως σκοπό να απαγορεύει κάθε ρύθμιση ή μέτρο των κρατών μελών ικανό να εμποδίσει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, το ενδοκοινοτικό εμπόριο (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 11ης Ιουλίου 1974, 8/74, Dassonville, Συλλογή τόμος 1974, σ. 411, σκέψη 5).

23 Το επίμαχο όμως σύστημα έχει, τουλάχιστον δυνητικά, περιοριστικά αποτελέσματα στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων μεταξύ των κρατών μελών. Συγκεκριμένα, ένα τέτοιο σύστημα που θεσπίστηκε για την προώθηση των πωλήσεων των γερμανικών γεωργικών προϊόντων διατροφής που παράγονται στη Γερμανία και

των οποίων το διαφημιστικό μήνυμα υπογραμμίζει τη γερμανική τους προέλευση μπορεί να παρακινήσει τους καταναλωτές να αγοράζουν τα προϊόντα που έχουν την επισήμανση CMA, αποκλείοντας έτσι τα εισαγόμενα (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσες αποφάσεις Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, σκέψη 25, και Apple and Pear Development Council, σκέψη 18).

24 Το γεγονός ότι η χρήση της επισημάνσεως CMA είναι προαιρετική δεν αναιρεί τον χαρακτηρισμό της ως εμποδίου στο εμπόριο, εφόσον η χρήση αυτής της επισημάνσεως ευνοεί ή μπορεί να ευνοήσει την εμπορία του οικείου προϊόντος σε σχέση τα προϊόντα που δεν ωφελούνται από τη χρήση αυτή (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 1978, 13/78, Eggers, Συλλογή τόμος 1978, σ. 605, σκέψη 26).

25 Ομοίως, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα ότι το γεγονός ότι το επίμαχο σύστημα επιδιώκει ποιοτικό σκοπό σημαίνει ότι εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του άρθρο 30 της Συνθήκης. Πράγματι, η ύπαρξη περιορισμού κατά την έννοια του άρθρου 30 της Συνθήκης πρέπει να εκτιμάται με βάση τις επιπτώσεις του οικείου μέτρου στο εμπόριο.

Ως προς τον αιτιολογικό λόγο που αντλείται από την προστασία της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας

26 Πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα ότι το επίμαχο σύστημα δικαιολογείται από το άρθρο 36 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 30 ΕΚ), ως εμπίπτον στην παρέκκλιση σχετικά με την προστασία της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, στον βαθμό που το μέτρο ή η επισήμανση CMA συνιστά απλή ένδειξη προελεύσεως.

27 Καίτοι, όπως υπενθυμίζει η Γερμανική Κυβέρνηση και όπως αναγνώρισε το Δικαστήριο με την απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 1992, C-3/91, Exportur (Συλλογή 1992, σ. I-5529), η προστασία των απλών ενδείξεων προελεύσεως δύναται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να εμπίπτει στην προστασία της βιομηχανικής και της εμπορικής ιδιοκτησίας υπό την έννοια του άρθρου 36 της Συνθήκης, ένα σύστημα όπως το επίμαχο, το οποίο ορίζει την περιοχή προελεύσεως σε σχέση με την έκταση της γερμανικής επικράτειας και εφαρμόζεται σε όλα τα γεωργικά προϊόντα διατροφής που πληρούν ορισμένες ποιοτικές προδιαγραφές, δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να θεωρηθεί γεωγραφική ένδειξη δυνάμενη να αιτιολογηθεί με βάση το άρθρο 36 της Συνθήκης.

28 Ενόψει των προεκτεθέντων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, επιτρέποντας τη χρήση της επισημάνσεως ποιότητας CMA σε προϊόντα συγκεκριμένης ποιότητας που παρασκευάζονται στη Γερμανία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 30 Συνθήκης.

Επί των δικαστικών εξόδων

29 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, επιτρέποντας τη χρήση της επισημάνσεως ποιότητας «Markenqualität aus deutschen Landen» (γερμανικό σήμα ποιότητας) σε προϊόντα συγκεκριμένης ποιότητας που παρασκευάζονται στη Γερμανία, παρέβη τις υποχρέωσεις που υπέχει από το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 28 ΕΚ).

2) Καταδικάζει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα.

Rodríguez Iglesias Puissochet Wathelet

Gulmann La Pergola Jann

Σκουρής Macken Colneric

von Bahr Cunha Rodrigues

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 5 Νοεμβρίου 2002.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias